

PELLENGÉR

40.000 lakos — 74 parasztolvasó

Kiskúnfélegyháza főterén, Petőfi szüleinek egykori házában, amelyet a rajta ékeskedő hatyúról ma is mindenki *Hattyúháznak* nevez, van a járási könyvtár. Szemben a költő szobrával. Valóban ihletőn hathatna a könyvtári munkára a »hely geniusa«. Látni fogjuk, mennyiben valósul meg ez:

Amint belépünk a könyvtárba, melynek szobái közül az első a kölcsönző, a második lenne az olvasóterem, s a harmadik az iroda és raktár, azonnal szembeötlik, hogy a könyvtári polcok üresen tátonganak. De ez nem is lehet másként, hiszen a kölcsönző melletti ú. n. olvasóteremben, amelyben sohasem olvasnak, tehát csak gúnyból hordja e nevet, leltározatlanul hevernek a könyvek. Ha valamennyi leltározva lenne, a könyvtári berendezés kevésnek bizonyulna.

E könyveknek valóban megvan a végzetük és ennek a szembeötlő rendetlenségnek megvan a története és természetesen oka is. A könyvtár 1951-ig mint városi könyvtár működött. 1950—53-ig özv. Jaksza Józsefné volt a könyvtáros, majd két hónapig Szabó András, most pedig Bogácsi Mihály a járási könyvtár vezetője. Ő 1953: december 2-án vette át a könyvtárat. Az átvétel alkalmával már megállapította a megyei könyvtár kiküldötte, hogy a helyi és a hálózati könyvállomány teljesen össze van keverve. A kétféle anyag szétválasztása már akkor kétheti munkába került. Ott hever az újra leltározandó anyag szétreakva szakok szerint. De ez a munka sem mondható alaposnak, hiszen az elfekvő letétkönyvek és a könyvekben szereplő leltári számok nem egyeznek, illetve teljesen össze vannak keverve. Bizony nem irigyléreméltó örökséget vett át Bogácsi elvtárs.

A február 27-én felvett jegyzőkönyv adatai szerint — ekkor tartott ugyanis a megyei könyvtár vizsgálatot — Jaksáné azt állította: utasítást kapott arra, hogy a hálózati és a helyi anyagot egy leltárkönyvbe leltározzák és a kétféle anyag együtt raktározható, illetve kölcsönözhető. Nem tudjuk, így van-e, de a hálózati anyagot sikerült teljesen összezavarni a helyi anyaggal és tökéletes kaoszt teremteni. Scipio Africanus nem ültetett keserűbb lélekkel Carthago romjain, mint a szegény utód ez örökség felett. A jelenleg meglévő 15—16.000 könyvet — nem lehet tudni, hogy pontosan mennyi, mert csak »jegyzőkönyvileg lett átadva« — a fenti hibák kijavításával mintegy 1954 végére tudnák pontosan leltározni és ehhez is a könyvtár teljes személyzetének kellene dolgoznia. Jelenleg az a helyzet, hogy Jaksáné beteg, s a vezetőn kívül csak egy »könyvtári munkaerő« működik: Molnár Sándorné. Ő sajnos megállapíthatóan nem tud helyesen írni, iskolába menni nem akar. Hogyan volna képes egy tízezres könyvhalmazt helyesen szétválogatni? A könyvtárvezető öthetes iskolát végzett és a kecskeméti megyei könyvtárban volt azelőtt segédkönyvtáros.

Eddig a 16.000 kötetből 4520 van újra leltározva. Ebből 300 új könyv. Az utóbbi időben 1500 új könyvet kapott a könyvtár, ebből tehát még 1200 leltározatlan, következésképp használatlanul hever. Pedig a megyei könyvtár is küldött segítséget.

A letéti alap mintegy 7000 könyv, ebből is csak 500 van leltározva. Itt van tehát egyrészt a régi leltározandó anyag, másrészt áramlik az új, s mindkettőből csak egy töredék kerül az olvasókhoz.

Az irodai és pénzügyi adminisztrációt illetőleg az 1953. év és az előző évek hivatalos iratainak töredékeit különféle szemétpapírok közül és egyéb helyeken találta meg Bogácsi elvtárs, mivel a járási könyvtárnak 1953. évben, de még előzően sem volt iktatója. Igen kétséges, hogy a megtalált iratok teljesszámúak-e. Bizony Csáki szalmája volt itt minden.

Ezidőszert semmiféle katalógus nincs, mert a régi katalógust kivonták a forgalomból, hiszen ellenkező esetben még föl nem dolgozott könyveket is kérnének az olvasók. Ismételjük: az arány a következő: 16.000-ból 4520 van ezidőszert leltározva. Az állományösszetétel és kihasználtsági foka, a kölcsönzött könyvek megoszlása így érdemben meg sem állapítható, hiszen csak abból kölcsönözhetnek, ami már hozzáférhető.

Volt a könyvtárnak két fiókja, ezek 1954. februárjában személyzet hiánya miatt, mint hivatalos fiókok megszűntek. Ott aktívák társadalmi munkával látják el a könyvtárosi teendőket.

23 népkönyvtár, és pedig 11 községi és 12 tszcs, gépállomás, kultúrház és kórház könyvtára tartozik a járási könyvtárhoz. Ellátásuk a hálózati anyag teljes össze-zavarása folytán elképzelhetően rossz. Most instruálta a megyei könyvtár a könyvtár-vezetőt a csere lebonyolítására, a letéti állomány kezelésére és a tapasztalatcsere levezetésére, valamint a tapasztalatcsereén résztvevő vidéki könyvtárosok elszámoltatására. Most ellenőrizték az egyes népkönyvtárakat, a felmérés alkalmával megállapított hiányok jegyzőkönyveit, a letéti alaphoz, illetve a csere lebonyolításához szükséges nyilvántartásokat. Falusi könyvtárosok gyakorlatra nem igen jöhettek ilyen viszonyok között, három volt mindössze másfél, illetve két napig. Módszertani értekezletről hírből sem hallottak. Ankétokat, könyvismertetéscikket ritkán tartanak. Egy-egy téma irodalmát a meglévő könyvanyag alapján nem állítják ki, időközki, pl. mezőgazdasági könyvkiállítást sem csinálnak.

A februári forgalom a felnőttekből 871, a fiatalokból 309 volt. A kölcsönzött könyvek száma: ideológiai 42, egyéb tudományos és ismeretterjesztő 248, szépirodalom 2233, ifjúsági 1262, összesen 3785. A hálózat februári forgalma 1752, ebből 14 éven átluli 544, a kölcsönzött könyvek száma 1703. Az olvasóteremben kiadott könyvek száma a nullával egyenlő, legfeljebb néhány folyóiratot nézegetnek meg ott.

A bánásmód az olvasókkal megfelelő. Füzet kívánságaik bejegyzésére rendelkezésükre áll. A könyvkölcsönzés után megbeszélés van az aktívakkal, akik közül két igen derék fiatal alkalmas lenne, hogy jó könyvtári dolgozó váljék belőlük. Vajjon a tanács alkalmazza-e őket? A könyvtárnak nincs faliújság-táblája, csak a kécskeméti megyei lap fontosabb cikkeit teszik ki olvasásra.

1953-ban az olvasók összetétele: munkás 119, 5%; paraszt 74, 3%, értelmiség 200, 8%; egyéb 239, 9%; tanuló 1934, 73%; összesen 2566 olvasó.

74 parasztolvasó egy a tanyavilággal együtt közel 40.000 lakosú falu-városban! E szám minden szónál megvilágítóbban és elrettentőbben beszél. Még 1% parasztolvasó sincs a lakossághoz viszonyítva. S mindez az új kormányprogram utáni évben!

A legfontosabb feladat a könyvtárnál a személyzeti kérdés megoldása. A könyvtár vezetője szereti jelenlegi beosztását, de érzi tudása hiányosságát. Szeretne elvégezni egy könyvtárosképző tanfolyamot a lehető legrövidebb időn belül, s majd utána elvégezné a dolgozók gimnáziumát. Feltétlenül megoldandó feladat a járási könyvtár elhelyezése. A könyvtár jelenlegi elhelyezése nem teszi lehetővé, hogy a jövőben is el tudja látni a feladatát, ha egyszer rendbejött. Ehhez legalább is az egész Hattyúháza lenne szüksége. S nem szabadna olyan elemi segédeszköz teljes híjával lennie, mint pl. az írógép, amelyet esetről-esetre kölcsönöznek. Erről a tanácsnak kellene gondoskodnia, amint a fönti hibákért is elsősorban a tanács felelős, amely nem járt el a kellő körültekintéssel.

Deák Ferenc mondotta egy alkalommal az állatorvosi könyvek címlapján található lóról, hogy abban bizonyos betegségek megvannak, amelyek valaha valahol lovaknál előfordultak, de bizonyára egy lóban sohasem voltak meg egyszerre. A kiskúnfélegyházi Járási Könyvtár cáfolni látszik e deákferenci igazságot. Állapota — a jelenlegi vezető jóakarata ellenére és hibáján kívül — mintha ilyen valahol csak előforduló könyvtárbetegségek és hiányosságok gyűjtőpéldáját elevenítené elénk.

KATONA JENŐ

„Ej, ráérünk arra még!“

Az egyetemek és főiskolák különböző tagozataira: nappalira, estire, levelezőre a jelentkezések már lezárultak, a levelező tagozaton már a felvételi vizsgák is folynak. Csak egy szak van, amiről semmi határozottat tudni nem lehet. Ez a könyvtárósszak.

A Népművelési Minisztériumhoz, az Oktatásügyi Minisztériumhoz, az egyetemhez, de még szerkesztőségünkhöz is igen sokan fordulnak azzal a kérdéssel, lesz-e egyetemi, főiskolai fokon könyvtárosképzés, módjukban lesz-e azoknak a könyvtárosoknak, akik már állásban vannak, levelező oktatás révén megszerezniük a munkájukhoz feltétlenül szükséges képzettséget; a főiskolán tavaly végzett levelező hallgatók és az idén végző nappaliak is kérdik és kérik, hogy egyetemi fokon tovább tanulhassanak. Ezeket a kéréseket jogosnak érezzük. De sajnos még a *kérdésre* se tudunk válaszolni. Se mi, se a hivatalos szervek. Megkerdeztük mind a Népművelési Minisztériumot, mind az Oktatásügyi Minisztériumot. A következőket tudtuk meg. A Pedagógiai Főiskolán idén nem indul új évfolyam se a nappalin, se az estin és minden valószínűség szerint a levelező tagozaton sem. Az egyetemen nappali tagozaton valószínűleg kétszakos (magyar irodalom és könyvtárosképzés) indul. Hátnyat vesznek föl, azt »nem lehessen tudni«. A dolog pillanatnyilag úgy áll, hogy esti tagozat nem lesz. A levelező tagozatról — legyen, ne legyen, kik iratkozhasnának be rá, kik ne — még folyik a vita. A főiskolán végzetlek egyetemi továbbképzéséről a minisztériumok és az egyetem között még szintén csak a vita folyik, és egyre kevesebb reménnyel kecsegtet.

Az persze helyes, hogy egy ilyen fontos kérdést, mint a könyvtárosok képzése és továbbképzése alaposan megvizsgálják, megtárgyalják és a leghelyesebb döntést hozzák az ügyben. Az azonban »vitatható«, hogy mikor kellett volna ezt a kérdést megtárgyalni és a döntést meghozni.

A hozzánk forduló, tanulni akaró könyvtárosoknak csak ennyit tudunk válaszolni. Ezért *mi* szügyeljük magunkat.

Jelentősebb évfordulók és események 1954 december végéig

Július hó

2. 1949. megh. **Dimitrov, G.** a Bolgár KP főtítkára, a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő alakja.
10. 1834. szül. **Neruda, J.** cseh író és költő.
12. 1904. szül. **Neruda, Pablo** chilei költő.
15. 1901. megh. **Csehov, A. P.** orosz író.
20. 1304. szül. **Petrarca, F.** olasz költő és humanista.
24. 1704. megh. **Gyöngyösi István** költő.
26. 1864. megh. **Fáy András** író.
28. 1804. szül. **Feuerbach L.** jeles német materialista filozófus.
31. 1784. megh. **Diderot, D.** francia író-filozófus.

Augusztus hó

4. 1884. szül. **Balázs Béla** író, esztéta.
5. 1844. szül. **Repin, J. E.** orosz festő.
9. 1914. megh. **Leoncavallo, R.** olasz operaszerző.
12. 1924. megh. **Bródy Sándor** író.
17. 1934. a szovjet írók első szövetségi kongresszusa.
20. az Alkotmány ünnepe.

Szeptember hó

1. 1939. Németország megtámadja Lengyelországot, kitör a második világháború.
12. 1929. megh. **Rajnisz J.** lett népi költő.
15. 1924. **Apponyi Sándor** könyvtárát Nemzeti Múzeumnak ajándékozta.
29. 1904. szül. **Osztrovszkij, Ny. A.** szovjet

Október hó

1. 1684. megh. **Cornelle, P.** francia tragédiáíró.
- 1938: megjelenik a SZK(b)P rövid története.
1949. a Kínai Népköztársaság megalakulása.
2. **Nemzetközi Békenap.**
5. 1864. megh. **Madách Imre** drámaíró, költő.
8. 1754. megh. **Filding, H.** angol író.
9. 1924. megh. **Brjusov V. J.** orosz költő.
13. 1924. megh. **Anatole France** francia író.
15. 1814. szül. **Lermontov, M. Ju.** orosz költő.
20. 1554. szül. **Balassi Bálint** költő.
31. 1944. megh. **Radnóti Miklós** költő.

November hó

7. 1917. **Nagy Októberi Szocialista Forradalom.**
12. 1834. szül. **Borodin A. P.** orosz zeneszerző.
17. **Nemzetközi Diáknap.**
18. 1854. szül. **Iványi Ödön** író.
28. 1820. szül. **Engels Fr.,** a tudományos szocializmus megalapítója.
29. 1924. megh. **Puccini, G.** olasz zeneszerző.

December hó

1. 1879. a Csongor és Tünde első előadása.
5. 1924. megh. **Reymont, W.** lengyel író.
20. 1949. a Nemzetközi Sztálin Békédíj alapítása.
21. 1879. szül. **J. V. Sztálin.**
22. 1944. Debrecenben megalakult ideiglenes magyar kormány.
23. 1804. szül. **Sainte-Beuve, Ch. A.** francia irodalomtörténetíró és kritikus.
1914. megh. **Hermann Ottó** etnográfus, természetludós.
30. 1944. megh. **Romain Rolland** francia író.

Összeállította: Vajda Pál

ESEMÉNYNAPTÁR

Eseménynaptár rovatumk arra szolgál, hogy a könyvtárosok felkészülhessenek az egyes évfordulókra, a jelentősebb alkalmakkor az itt közölt bibliográfiák alapján könyvkiállítást rendezhessenek és mind a bibliográfiákat, mind a rövid ismertetőket ajánló munkájukban felhasználhassák.

1954. május 26. A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA III. KONGRESSZUSA.

»A pártnak napról napra ki kell vívnia a tömegek bizalmát és szeretetét« — tanítja Lenin. A párt tekintélye ezen a bizalmon és szereteten alapul. Minden kommunista, minden pártmunkás legfontosabb kötelessége, hogy ezt a bizalmat és szeretetet erősítse, munkájával, fegyelmzettségével, önfeláldozásával, felvilágosító munkájával és megértésével dolgozótársai iránt. A tömegek jobb munkával, felajánlásokkal, ragyogó munkaeredményekkel készülnek a kongresszusra, amely a nép és a párt egységének fényes dokumentuma lesz. Ez a kongresszus jelentős állomása lesz a szocialista Magyarorszáért folyó harcnak.

A párt és pártépfés kérdései, Bp., 1953. Szikra. 324. old. Az SZKP XIX. kongresszusának anyaga. Második, bővített és javított kiadás, Bp., 1953. Szikra. 406 old. Andics Erzsébet: A magyarországi munkásmozgalom az 1848–1849-es forradalomtól és szabadságharcától az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalomig. (Az MDP Pártfőiskolája magyar párttörténeti tanszék. 1. sz.), Bp., 1954. Szikra. 124 old. Rákosi Mátyás: A Kommunista Magyarországi Pártjának megalakulása és harca a proletárforradalom győzelméért. A magyar Tanácsköztársaság. (Az MDP Pártfőiskolája magyar párttörténeti tanszék. 2. sz.), Bp., 1954. Szikra. 60 old. Nagy Imre: A kormány felévi tevékenysége és az 1954. évi feladatok, Bp., 1954. Szikra. 44 old. A pártmunka általános megerősítése feladatunk sikeres megoldásának alapja (Szabad Nép, 1953. november 11. 1. old.), A párt-demokrácia: erők hatalmas forrása (Szabad Nép 1953. július 26. 1. old.)

1884. augusztus 4-én, hetven esztendővel ezelőtt született **BALÁZS BÉLA**, író, filmesztéta. A Magyar Tanácsköztársaság napjaiban tagja volt az Irodalmi Direktóriumnak. A közoktatásügyi népbiztosság színházi osztályán dolgozott, majd részt vett a magyar Vörös Hadsereg diadalmas felsőmagyarországi hadjárataiban. Az emigrációban tevékenységének súlypontja a gyakorlati irodalompolitika síkjára tolódott át. Mint színházi kritikus tevékenykedett, könyvet adott ki a színhátek elméletéről, de egyre jobban hatalmába kerítette érdeklődését a rohamosan fejlődő új tömegművészet, a film. Cikkeiben, előadásaiban erről az új művészetről beszél és 1948-ban megjelent kitűnő összefoglaló művében, a »Filmkultúra«-ban, a Szovjetunió kivételével mindenütt zsakutcába jutott filmművészet kritikus problémáinak megoldásához járul hozzá. Közben egy pillanatra sem tér el eredeti művészetétől, az irodalomtól. A második világháború alatt írt versei megkapó dokumentumai a nyílt és egyszerű emberségnek, a nemzetközi munkásmozgalom régi harcos hagyományainak és egy szersmind az új típusú hazafiságnak egy új, egy megváltozott Magyarország iránt érzett forró nosztalgiajának. Meghalt 1948-ban.

Balázs Béla: Az én utam. Összegyűjtött versek, Bp., 1945. Athenaeum. 278 old.; Csodálatosságok könyve, Bp., 1948. Révai. 163 old.; — —: Filmkultúra, Bp., 1948. Szikra. 255 old. Balázs Béla (Szabad Nép, 1948. május 18. 6. old.)

1924. augusztus 12-én, harminc esztendővel ezelőtt halt meg **BRÓDY SÁNDOR**, regény- és drámaíró. Szerkesztette a Jövendő c. lapot, amely a Nyugat irodalmi törekvéseinek volt az előfutára. Irodalmi példaképének Zolát és Jókait tekintette. Bródy a naturalista regény úttörője irodalmunkban. Népszerű író volt: sikeres drámákat és regényeket írt. Novelláiban és darabjaiban itt-ott feltűnnek korának problémái, az egyszerű emberek élete és tragédiái. Éles hangon gúnyolta az arisztokráciát, az osztrák-magyar monarchia urainak szűklátókörű, népellenes politikáját, az urak sznobizmusát, az úri erkölcsöt. Drámái közül legjelentősebbek »A dada«, egy kizsákmányolt, tönkretett falusi parasztlány története, és a »Tanítónő«, amely egy öntudatos fiatal lány küzdelmét mutatja meg a falu hatalmasaival. (A dráma a végén ellaposodik, nagy összeküléssel fejeződik be.) Bródy írásaiban szembefordul az uralkodó rendszerrel, bizonyos mértékig bírálja is, de a jövő távlatait nem tudja megmutatni.

Bródy Sándor: A dada. Erkölcsrajz 3 felv., Bp., Singer és Wolfner. 111 old.; — —: A tanítónő. Bp., 1908. Singer és Wolfner. 142 old.; — —: A nap lovagja. Bp., 1906. Franklin. 248. old. Magyar Irodalomtörténet, Bp., 1953. II. 433–434. old.

Osszeállította: Vajda Pál

BIBLIOGRÁFIÁK

MIKSZÁTH KÁLMÁN a címe az Országos Széchényi Könyvtár ajánló bibliográfiájának (1953., 13. old.), amely »A mi íróink« sorozat 2. füzeteként az irodalom haladó hagyományainak megismertetését célozza. Mikszáth legfontosabb regényeinek és elbeszéléseinek ismertetéseiben felvázolja az író fejlődését, kezdeti idejétől kritikai realizmusának kibontakozásáig, valamint a kort, amelyben Mikszáth Kálmán élt és írt. (A felsorolt könyvek mind megjelentek új kiadásban). Ez az ajánló könyvjegyzék útmutató a könyvtárosok részére, de jól használhatják tanárok, tanítók és tanulók is. Egy egészen üresen maradt oldal módot adott volna az itt-ott kívánczó bővebb ismertetésekre.

KÉT CSEHOV-BIBLIOGRÁFIA jelent meg az orosz remekíró halálának 50. évfordulójára alkalmából. Az Országos Széchényi Könyvtár A. P. CSEHOV címmel »A mi íróink« sorozatának 3. füzetében (1954. 16. old.) Csehov elbeszélő és drámai műveinek ajánló ismertetéseit fűzve egybe, megvilágítja írói és világszemléleti fejlődését. Módszere, az ismertett művek betűrendes jegyzékével kiegészítve, megfelelő. Szövegezése azonban itt-ott, főleg jelzők tekintetében gondosabb lehetne. Hiányzik az író halálának napja is. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár CSEHOV-ja »A világirodalom klasszikusai« című új sorozatának 1. füzete, Tiszay Andor szerkesztésében igyekezősebb, sokoldalúbb, bár a művek ismertetésében szűkszavú. A novellairó és drámaíró jellemzését különválasztja a bibliográfiai résztől. (1953. 28 old.)

MIT OLVASSON A KONZERVÁRI DOLGOZÓ? (1954. 28. old.) a címe az Országos Műszaki Könyvtár zsebkönyv-alakú bibliográfiai sorozata 18. füzetének, mely a konzervári dolgozók szakmai továbbképzéséhez ajánl és ismerteti szak- és szépirodalmi munkákat.

MIT OLVASSUNK A BAROMFITENYÉSZTÉSÉRŐL az Országos Mezőgazdasági Könyvtár »A nagy természet« röplap-bibliográfiai sorozatának 11. száma, amely a keltetést és csirkenevelést, a felnőtt baromfi tartást és gondozását, a víziszárnyasok tenyésztését és a baromfibetegségeket tárgyaló szak- és műveket ismerteti.

A JÓ KERTÉSZ OLVASMÁNYAI ÉS EZT OLVASSA A MAKÓI HAGYMÁS! a szegedi Egyetemi Könyvtár kiadványainak 10. és 11. számú, nyolcoldalas nyomtatott röplap-bibliográfiája a szegedi zöldségtermelési és a makói hagymatermesztési ankét alkalmából jelent meg. Külön-külön sorolja fel a tárgykörbe tartozó kézikönyveket, az általános jellegű munkákat és a tárgykörön belül az egyes témákra vonatkozó szak- és műveket.

A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI FORDÍTÁSOK JEGYZÉKE sorozat új füzetét adta ki az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztálya (1066—1110). A fordításokat a Módszertani Osztályon lehet tanulmányozni, a sokszorosított fordítások ugyanott megszerezhetők.

A BIBLIOGRÁFIAI TÁJÉKOZTATÓ, az Irodalomtörténeti Dokumentációs Központ kiadványa (1954., 1. sz., 86. old.) Kardos Tibor, Bor Kálmán, Törökne Erdélyi Ilona szerkesztésében szemle és egyéb dokumentációs rovatok kívül a Szovjetunió, a népi demokráciák és a tőkés országok haladó folyóiratainak jegyzékét adja.

A PÉCSI EGYETEMI KÖNYVTÁR KIADVÁNYAI, 53. kéziratként sokszorosított, 75 oldalas folyóiratjegyzék, amely a pécsi Egyetemi Könyvtár, egyetemi karok és tudományos intézetek 1954-ben megrendelt folyóiratainak hatalmas anyagát foglalja egybe, az ugyanott föllelhető régebbi évfolyamok adataival együtt. A betűrendes és szakrendi részre tagolt bibliográfia a könyvtárközi kölcsönzés megkönnyítését célozza.

TANULMÁNYOK SZTÁLIN-DIJAS SZÍNMŰVEKRŐL, a címe az MSZT 74. számú ajánló bibliográfiájának. A füzet az 1945—52. Sztálin-díjas színművekről írt tanulmányok és képanyag jegyzékét, életrajzi adatokat és a budapesti bemutatók időrendjét közli.

A MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG KIKIÁLTÁSÁNAK 35. ÉVFORDULÓJÁRA 20 oldalas röpirat-bibliográfiát sokszorosított a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár a Tanácsköztársaságot ismertető művekről és cikkekről, valamint az e tárgyhöz tartozó szépirodalmi művekről. A füzetet szépirodalmi szemelvények egészítik ki.

**FELSZABADULÁSUNK KILENCE-
DIK ÉVFORDULÓJÁRA és MÁJUS A
MIENK!** címmel ugyancsak a Szabó
Ervin Könyvtár szöveggyűjteményt
adott ki a könyvtárosok számára. A
Tiszay Andor szerkesztette, különben jó
válogatású gyűjtemény műsorfüzet jel-
legű kiadvány és az ilyennek ös-zeállí-
tása, terjesztése szerintünk nem a könyv-
tárak bibliográfiai osztályainak tev-
kenységi körébe tartozik. Az utóbbi szö-
veggyűjteményt egyébként április 15-én
zárták és így aligha juthatott el idejé-
ben a vidéki könyvtárakhoz.

ÚJ SZERZEMÉNYEK címmel a Marx
Károly Közgazdaságtudományi Egvetem
Központi Könyvtára közzétette (kézirat-
ként, belső használatra) az 1953. szept-
ember—december havi szerzeményeinek
sokszorosított jegyzékét.

KIÁLLITÁSI ÚTMUTATÓ címmel az
Országos Széchényi Könyvtár Kossuth
Lajos és Jókai Mór halálának évfordu-
lójára, valamint a csehszlovák irodalom
ismertetésére egy-egy könyvkiállítási ta-
nácsadó röplapot sokszorosított kisebb
könyvtárak számára.

NEHÉZIPARI KÖNYVJEGYZÉKET
adott ki a Nehézipari Könyvkiadó mű-
szaki könyvtárosok számára az 1953.
augusztus és december közt megjelent
kiadványairól. A 82 oldalas bibliográfiai

jellegű könyvjegyzék húsz szakmai tárgy-
kör kiadványait ismerteti.

*

**A BIBLIOGRÁFIA A SZOVJET-
UNIÓBAN ÉS A NÉPI DEMOKRÁ-
CIÁKBAN (1954., 110. old. a Bolgár
Bibliográfiai Intézet kiadása) címe a
T. Borov szerkesztésében megjelent bol-
gár nyelvű könyvtárügyi kiadványnak,
amely a Szovjetunió és a népi demokrá-
ciák könyvtárainak bibliográfiai mun-
kásságáról tájékoztatja Bulgária könyv-
tárosaikat. V. Olisevnek az ajánló biblio-
gráfiák feladatairól írt tanulmánya a
szovjet könyvtárak bibliográfiai kiad-
ványait ismerteti és jellemzi. Külön cikk
foglalkozik a lengyel, csehszlovák, né-
met demokratikus, román és albán
könyvtárak könyvészeti munkásságával.
»A bibliográfia Magyarországon 1945-től
máig« (59—76. old.), K. Kosztov fordí-
tásában bibliográfiánk helyzetéről tá-
jékoztat, ismertette a budapesti, szegedi
és debreceni egyetemi könyvtárak, va-
lamint az Országos Műszaki Könyvtár,
az Országos Mezőgazdasági Könyvtár
bibliográfiai működését és részle-
esen foglalkozik az Országos Széchényi
Könyvtár és a Szabó Ervin Könyvtár
bibliográfiai kiadványaival.**

Összeállította: Tamás Ernő

A Bibliotekar magyarul

A Bibliotekar 1953. 12. számában
főcikknek V. Leonova — R. Glejh — F.
Etingof »Mezőgazdasági szemléltető pro-
paganda« című fejtegetéseit tekinthet-
jük, amelyek szemléltető ábrákkal ki-
egészítve, gyakorlati tanácsokat közöl-
nek a Szovjetunió mezőgazdaságának
fejlesztését segítő könyvtári kiállítások
rendezésére. A »Törődjünk többet a tu-
dományos atheista propagandával« című
vezető cikk arra hívja fel a könyvtároso-
kat, hogy ne gépies kölcsönzéssel, ha-
nem az olvasók érdeklődésének felkelté-
sével terjesszék a természettudományos
könyveket. Az archangelski Dobroljubov
területi könyvtárról annak igazgatója,
Sz. Klujev ír a könyvtár alapításának
120. évfordulója alkalmából. A hírek közt
olvassuk, hogy L. V. Trofimov Lenin-
rendet kapott, több más könyvtárost pe-

dig »A Munka Vörös Zászlója«-rendjel-
lel, illetve a »Becsületérem«-rendjellel
és »A Munka Hőse« emlékéremmel tün-
tették ki. — Az 1954. 1. szám élén iro-
dalmi szemlét találunk »A nép a törté-
nelem formálója« tárgykörből. N. Kar-
klina a szovjet hatalom első könyvtár-
ügyi törvényerejű rendeleteit ismerteti.
»A népi demokráciák könyvtárügye«
című rovat ezúttal a lengyel könyvtár-
ak életéről ad képet. Érdekes könyvtár-
technikai eljáráások és megfigyelések ol-
vashatók »A könyvek egészségügye« ro-
vat cikkeiben. A Bibliotekar mindkét
száma tartalmaz hozzászólásokat közöl
a katalógusok kérdéseiről, a »Járasi és
falusi könyvtárak« rovat szacikkeiben
pedig a vidéki könyvtárügy problémáit
tárgyalja. Jó módszereket közölnek az
olvasók postájában megjelent szaksze-
rűen megírt levelek is.

AZ ORSZÁGOS OSZTÁLYOZÓ BIZOTTSÁG ÚJABB HATÁROZATAI

A Könyvtáros 1953. évi 8—9. számában a 43—45. lapon ismertettük az Országos Osztályozó Bizottság munkásságát és összesítve közöltük eredményben levő határozatait. A következőkben az 1953. év második felében hozott újabb döntéseiket adjuk a tárgyászó betűrendjében, hozzá a tizedes jelzetet és a néhol szükséges magyarázatot.

Agglomerálás (bányatermékek előkészítése) 622.78
Agrárszocializmus 333.12:335 (a németnyelvű 3. teljes kiadás más megoldásával ellentétben)

Államkapitalizmus 330.148 [330.173.3]
Anyagellátás (üzemi) 658.27.002.3
Bányaelektro-lakatoság 621.31:622.002.5
Bányalakatoság 621.757:622.002.5
Beruházási terv 658.511.5
Ciklusos művelés 658.387.044.5
Diszpécser-rendszer 658.514

Dramaturgia

irodalmi vonatkozásban 8.08—2
színművészeti vonatkozásban 792.07
egy-egy előadások kritikáját ld. az egyes műfajok szerint formai közös alosztással
Egyéni megtakarítási számla 657.43:658.561.011
Egyéjemi gazdaságok 378.161.73 (ld. még 631.14 mezőgazdasági üzemek fajtái termelvények szerint)

Elemnyomok 631.81.095.337/.338

Ellenőrzési terv 658.513

Erdővédelem 502.75:634.9

Fehérfém 669.65

Forgácsológépek, forgácsoló szerszámok
621.91/.95

Földrendezés üzemtani szempontból 631.153.3

Függetlenségi harc

gyarmati 325.485

nemgyarmati 327.272

Fűrészipar 674.023.013.1 (ld. még 634.982 fakite-
melés)

Fűrésztelepek 674.023.013.5

Generálorganizáció

közgazdasági 330.23

mezőgazdasági 631.153.2

üzemgazdasági 65.012.3

Generáltervezés

közgazdasági 330.23

mezőgazdasági 631.153.2

üzemgazdasági 65.012.2

Gépállás 658.28.004.7

Géplakatoság 621.756

Grafikon a termelésben 658.513.1

Grafikon szerinti termelés 658.513.4

Gyártástervezés 658.512

Gyártóeszközök fogyasztási normái 658.516.2

Háztáji gazdaság, háztáji gazdálkodás

333.2 (1—71)

Hidrolízisipar (faelcukrosítás) 661.728.093.8:663.534

Hóviszatarítás 632.111.3:551.578.4

Keleti tudományok 49

Klasszikus ókortudomány 47

Kominform 3KP (10) 4

Komplextervezés

közgazdasági 330.23

mezőgazdasági 631.153.2

üzemgazdasági 65.012.2

Könyvelés **Lozinszkij módszerrel** 657.012.3.

Lakatosipar általában

gyáripari 621.756

kisipari 683.3

Lakatosipari szakmák

bányalakatos 621.757:622.002.5

bányaelektrolakatos 621.31:622.002.5

géplakatos 621.756

szerszámakatos 621.756

vasszerkezeti lakatos 621.757

Lezinszkij könyvelés 657.012.3

Lökajtásos repülőgép 629.135.9.035.5

Mélyépfítés általában 624.1

Mélyszántás 631.512:631.312.52

Mintaasztalos (öntödei) 621.748.521

Munkaerőterv az üzemben 658.51:658.3

Munkairányító-szolgálat 658.514

Műszaki fejlesztési terv 658.5.012.3

Műszaki fejlődés 62.001.6

Műszaki szervezési intézkedések tervezése, mű-

szintterv 658.5.012.32

Nyomelemek 631.81.095.337/.338

Ókortudomány (klasszikus) 47

Operatív számvitel 657.58 [3K]

Operatív szervezés 658.012.3

Operatív tervezés 658.513.4

Orientalisztika 49

Pártfőiskola 3KP4 [378]

Szabadságharc

gyarmati 325.485

nemgyarmati 323.272

Szántófüves mezőgazdasági rendszer 631.582.9

Szerkezeti anyagok 620.22

Tájtermelés (növénytermesztés a termelési hely

szempontjából) 631.961

Takarmánybázis 636.085:631.153.2

Tangazdaságok 371.617.3

Településföldrajz általában 913.0 [711.4]

Településtörténet általában 913.0 [711.4] (091)

egy-egy helyek településföldrajzát, illetőleg tele-

püléstörténetét a kérdéses hely földrajzához, il-

letőleg helytörténetéhez kell beosztani

Termelési mutatószámok 311.141:338.011

Tervfelbontás 658.513.6

Tervszerű megelőző karbantartás, TMK 658.58

Városkörnyéki övezet kialakítása 712.25

Vas- és fémipar 621.7/.9

Vasszerkezeti lakatoság 621.757

Viljansz-féle szántófüves mezőgazdasági rendszer

631.582.9

Villamosenergiaipar 621.31

Villamosipar 621.312

Zöldövezet kialakítása 712.27:635

Kérjük osztályozó Kartársainkat, hogy munkájukban felmerülő nehézségeiket, amelyek a táblázatok olykor nem eléggé éles megfogalmazásából vagy a szocialista és polgári kifejezőmódok és értelmezések ellentétéből származnak, frásban közöljék az Országos Osztályozó Bizottsággal (Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, VIII., Múzeum-kr. 14—16. címén), hogy a Bizottság módszertani segítségét nyújthasson és a dolgozók és a Bizottság együttműködése biztosítsa az ország könyvtáraiban folyó szakjelzet-megállapítások kívánatos egyöntetűségét.

VEREDY GYULA

az Országos Széchényi. könyvtár munkatársa